

GUTENBERG

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

N:o 33 (9)

Finska Typografförbundets organ

Syyskuu 1 September	Tilauhintaa — Prenumerationspris Koko vuosikerta — Helt år 3 m. Irtonainumero — Lösnummer à 30 p.	Toimitus — Redaktion V. Blomqvist O. A. Nyman Vastaava — Ansvarig	Ilmoitushinta — Annonspris Petiitti-riviltä } 25 p. Per petitrad }	7:s vuosikerta 1899 7:de årgången
----------------------------------	---	--	--	--

Suomen Kirjaltajaliitto. Finska Typografförbundet.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Ruotsin Kirjaltajaliitolta on Liitto saanut lahjana Smk 943: 39 käytettäväksi apuna sanomalehtien lakautuksen johdosta työttömiksi joutuville. Lahjaa seurasi suomennettuna näin kuuluva adressi:

„Suomen Kirjaltajaliitolle.

Vastaanottakaa lämpimän veljellinen tervehdyksenne todistukseksi siitä, että otamme osaa epätaisaan taisteluunne.

Saapukoot pian valoisimmat päivät ja vapaa ihmisoikeus saakoon voiton!

Toverillisesti tervehtien

Ruotsin Kirjaltajaliiton Hallitus:
J. B. Lantto.

N. Rasmusson. P. V. Hellgren.
C. J. Ohlsson. Knut Hansson.
Rob. Sjöstedt. Eugén Herlin“.

Osastohallituksia huomautetaan seuraavasta liittokokouksen päätöksestä.

„Koska tariffin aikaansaaminen vaatii, paitsi työtä ja tarmoa, myöskin rahallisia uhrauksia enemmän mitä liiton vararahoista nyt voi kestää, on vararahaston kartuttamiseksi kannettava 1 markka kultakin ulosoppineelta jäseneltä Syyskuun 1:stä päivästä 1899 niin kauan, kuin liittohallitus sen tarpeelliseksi näkee, ja lausutaan erittäin suotavaksi, että vararahastoa koetetaan kartuttaa sitä paitsi myöskin vapaaehtoista tietä“.

Asiamieheksi on Savonlinnan osastossa valittu hra J. H. Räsänen.

Vararahastolle on tehty seuraavat lahjoitukset:
Hra E. Frimodig 15 m. ja yksi edustaja liittokokouksessa 15 m.

Liittohallitus.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

Af Svenska Typografförbundet har Förbundet erhållit såsom gåfva Fmk 943: 39 till understöd vid arbetslöshet försorsakad af tidningarnas indragning. Gåfvan åtföljdes af följande adress:

„Till Finska Typografförbundet.

Mottag våra varmaste broderliga hälsningar som bevis på vårt deltagande i Eder hårda och ojämnna kamp.

Mätte ljusare dagar snart stunda och den fria människorätten vinna säger.

Med kollegial hälsning

Svenska Typografförbundets Styrelse.
J. B. Lantto.

N. Rasmusson. P. V. Hellgren.
C. J. Ohlsson. Knut Hansson.
Rob. Sjöstedt. Eugén Herlin“.

Afdelningsstyrelserna erinras om följande af förbundsmötet fattade beslut:

„Emedan tariffens genomföring kräver, förutom arbete och energi, äfven pekuniära uppoffringar mer än förbundets reservfond nu kunde bära, bör till förökandet

af reservfonden uppbäras från 1 September 1899 1 marks extra afgift i månaden af hvarje utlörd medlem så länge förbundsstyrelsen anser det nödigt och uttalar äfven såsom önskningsmål att fonden dessutom förökas med frivilliga bidrag“.

Till ombud vid Nyslotts afdelning har utsets hr J. H. Räsänen.

Till Reservfonden har förärats följande gåfvor:
Af hr E. Frimodig 15 m. och af en representant vid förbundsmötet 15 m.

Förbundsstyrelsen.

Ilmoitettuja jäseniä. Anmälda medlemmar.

Helsingin osastosta: — Från Helsingfors afdelning: Rönqvist, Johannes, l.-opp., s.-elev, 17/4 81. — Adolfsson, Emil Herman, p.-opp., t.-elev, 24/10 80. — Levander, John, p.-opp., t.-elev, 24/6 81. — Dahlström, Onni, latojatar, sätтарinna, 3/1 72. — Josefsson, Karl Johan, p., t., 16/9 78. — Ekström, Axel Valdemar, p., t., 4/4 79. — Helminen, Hjalmar, p.-opp., t.-elev, 17/10 77. — Sjöblom, Elin Alexandra, latojatar, sätтарinna, 15/8 74. — Eriksson, Henrik Vilhelm, p., t., 12/1 69. — Lindfors, Anders Alexander, l., s., 8/9 59. — Lindholm, Julia, latojatar, sätтарinna, 28/6 67. — Holm, Jarl, l.-opp., s.-elev, 19/1 80. — Johansson, Henrik, l.-opp., s.-elev, 13/12 80. — Sittkoff, Nikolai, l., s., 22/12 72. — Hellstén, John Valfrid, l., s., 4/2 76. — Andersson, Aleksander, l., s., 9/7 69. — Friman, Oskar Fredrik, l., s., 18/1 68. — Henriksson, Henrik Reinhold, l., s., 7/8 62. — Stenblom, Alexander Magnus, l., s., 16/5 59. — Partia, Frans Hjalmar, l., s., 23/7 77.

Porin osastosta: — Från Björneborgs afdelning: Pakkala, Johan, p., t., 3/9 54.

Viipurin osastosta: — Från Viborgs afdelning: Minkovitz, Paul, l., s., 14/1 70. — Lundholm, Alfred, p., t., 26/7 67. — Ekholm, Fredrik Vilhelm, p., t., 22/9 70. — Nieminen, Antti, l., s., 5/7 73. — Lindfors, August, l., s., 26/11 73. — Pasila, Väinö Viktor, p.-opp., t.-elev, 20/10 80. — Kinnunen, Reinhold, l., s., 17/4 60. — Vahlroos, Karl Henrik, l., s., 23/5 63. — Karlander, Valdemar Ernst, l., s., 13/5 76. — Litmanen, Karl Aksel, l., s., 10/1 66. — Räsänen, Antti, p., t., 10/6 59. — Tynkkynen, Karl Petter, l.-opp., s.-elev, 4/10 79. — Lyytikäinen, Alfred, l., s., 6/2 76. — Agafonoff, Vilhelm, l., s., 26/4 80. — Savander, Otto Vilhelm, faktori, faktor, 28/3 50.

Tampereen osastosta: — Från Tammerfors afdelning: Lehtimäki, Vilhelm Hjalmar, p.-opp., t.-elev, 23/11 80.

Kotkan osastosta: — Från Kotka afdelning: Mattsson, Matti Leanteri, l., s., 9/12 69. — Laajanen, Albert Herman, l.-opp., s.-elev, 20/6 81. — Nikula, Aukusti, p.-opp., t.-elev, 8/6 81. — Väisänen, Theodor, apul., hjälparb., 23/6 80.

Jyväskylän osastosta: — Från Jyväskylä afdelning: Schultz, Yrjö Theodor, l., s., 9/12 70.

Yhtyneitä jäseniä. Inträädande medlemmar.

Helsingin osastosta: — Från Helsingfors afdelning: 1038. Backman, Hugo. — 1039. Johansson, Yrjö Matias Herman. — 1040. Johansson, Henrik Theodor. — 1041. Toivonen, Kaarlo Oskari. — 1042. Forsblom, Carl Alexander. — 1043. Metsö, Ferdinand. — 1044. Smedberg, Mattias. — 1045. Lindholm, Väinö Ferdinand. — 1046. Nuutinen, Johan Viktor. — 1047. Ananiasson, Frans Viktor. — 1048. Lindroos, Ernst Alfred. — 1049. Holmqvist, Knut Robert Hjalmar.

Porvoon osastosta: — Från Borgå afdelning: 1050. Henriksson, Johan Evert. — 1051. Nevalainen, Arvid Vilhelm.

Oulun osastosta: — Från Uleåborgs afdelning: 1052. Timonen, Johan Gustaf.

Tampereen osastosta: — Från Tammerfors afdelning: 1053. Kruth, Juho Evert. — 1054. Semelius, Fanny Lydia. — 1055. Lindegren, Hulda Sofia. —

1056. Carlander, Gertrud. — 1057. Allonen, Kaarlo Vilho. — 1058. Alenius, Oskari Ludvig. — 1059. Pitkänen, Niilo Hjalmar. — 1060. Sandell, Laina Charlotta. — 1061. Ahlholm, Hulda Elina.

Porin osastosta: — Från Björneborgs afdelning: 1062. Villing, Bruno Arthur. — 1063. Grönman, Väinö Oskar.

Vaasan osastosta: — Från Vasa afdelning: 1064. Perä, Hilma. — 1065. Vikman, Jenny Maria. — 1066. Nyström, Ingrid Emilia. — 1067. Ahonen, Axel Arvid. — 1068. Olin, Gustaf Hjalmar. — 1069. Hällstén, Gustaf Adolf. — 1070. Sundström, Julius.

Tammisaaren osastosta: — Från Ekenäs afdelning: 1071. Nyman, Johan. — 1072. Holmlund, Karl. — 1073. Elgström, Alfred. — 1074. Lindroos, Johan Adolf.

Savonlinnan osastosta: — Från Nyslotts afdelning: 1075. Taskinen, Gustaf Fredrik. — 1076. Räsänen, Johan Henrik. — 1077. Tynkkynen, Ferdinand. — 1078. Partanen, Iivari. — 1079. Lukkarinen, Albin Fredrik.

Kuopion osastosta: — Från Kuopio afdelning: 1080. Hovi, Johan Alfred. — 1081. Kröger, Vilhelm. — 1082. Huttunen, Oskar. — 1083. Happonen, Eljas Edvard.

Jyväskylän osastosta: — Från Jyväskylä afdelning: 1084. Stenroos, Onni Herman. — 1085. Lindblad, Väinö.

Muuttaneita jäseniä. Aflyttade medlemmar.

890. Haglund, E., Oulusta Kotkaan, från Uleåborg till Kotka. — 440. Willberg, A. A., Oulusta ei tiedetä minne, från Uleåborg vistelsen obekant. — 926. Lagström, J. O., Helsingistä Kristiinankaan, från Helsingfors till Kristinestad. — 25. Marjamaa, H. V., Helsingistä Ouluun, från Helsingfors till Uleåborg. — 941. Lund, V. H., Porvoosta Helsinkiin, från Borgå till Helsingfors. — 1007. Lybeck, B., Hämeenlinnasta Helsinkiin, från Tavastehus till Helsingfors.

Pöytäkirja, tehty Suomen Kirjaltajaliiton tilintarkastajain ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan kokouksessa Elokuun 4 p:nä 1899 Helsingin Kirjaltajayhdistyksen huoneistossa.

1 §. Luettiin Liiton osastojen lähettämät Satunnaisten menojen rahaston kartuttamista koskevat äänestyspöytäkirjat viime Heinäkuun 23 p:ltä. Ääniä oli annettu:

Liittohallituksen ehdotukselle (25 p:in vakinainen ylöskanto jäseniltä) 27 ääntä;

Porin osaston ehd. (vapaaehtoinen ylöskanto) 32 ääntä;

molempien hylkäämiseksi 41 ääntä.

Pöytäkirjoja oli lähetetty: Helsingistä, Porvoosta, Hämeenlinnasta, Turusta, Porista, Jyväskylästä, Raumalta, Kuopiosta, Kristiinankaupungista ja Oulusta. Vaasasta ja Tampereelta oli ilmoitettu ettei oltu voitu pitää kokousta jäsenien välinpitämättömyyden tähden.

Pöytäkirjoja eivät olleet seuraavat osastot lähettäneet: Viipurin, Maarianhaminan, Kokkolan, Kotkan ja Haminan.

Alb. Karjalainen,
tark.-v. puheenj.

E. Frimodig.
J. A. Snell.

G. E. Enberg.
Emil Tötterman.

Protokoll, fördr vid Finska Typografförbundets revisorers och kontr.nämnds ordförandes sammanträde d. 4 Augusti 1899 ä Helsingfors Typografförenings lokal.

1 §. Upplästes från Förbundsafdelningarna inkomna omröstningsprotokoll, rörande Tillfälliga utgiftsfondens förstärkande. Röster hade afgifvits för: Förbundsstyrelsens förslag (25 p:is obligatorisk taxering af medlemmar) 27 röster;

Björneborgs afdelnings förslag (frivillig uppbörd) 32 röster;

bägge förslagens förkastande 41 röster.

Protokoll hade inkommit från: Helsingfors, Borgå, Tavastehus, Åbo, Björneborg, Jyväskylä, Raumo, Kuopio, Kristinestad och Uleåborg.

Från Vasa och Tammerfors hade anmälan gjorts om att möten icke kunnat hållas till följd af medlemmarnas ligkiltighet.

Protokoll hade icke skickats af följande afdelningsar: Viborgs, Mariehamns, Gamlakarleby, Kotka och Fredrikshamn.

Alb. Karjalainen,
kontrolln. ordf.

E. Frimodig.
J. A. Snell.

G. E. Enberg.
Emil Tötterman.

Keräys työttömille tanskalaisille. — Insamlingen för de arbetslöse danskarne.

Viime numerossa oli merkitty Porvoosta tulleen 28: 25, piti olla 38: 25. Koko summa oli siis 772: —. — I föreg. nummer uppgafs från Borgå ha inkommit 28: 25, bör vara 38: 25. Hela summan var således 772: —.

Sittemmin on tullut: — Senare har tillkommit från:

Helsingistä — Helsingfors	260: 80
Tampereelta — Tammerfors	45: 75
Liittokokouksen aikana koottuja — Vid förbundsmöten insamlade	45: 45
Kuopiosta — Kuopio	16: 75
Jyväskylä	14: 75
Raumalta — Raumo	11: 50
Summa	395: —

Reservfonden. — Vararahasto.

Influtna medel. — Kertyneitä varoja.

Simeliä arfv. tr. — Simeliuksen p. kirjap.	25: 60
Hufvudstadsbl. sätt. — Hufvudstadsbl. lat.	18: 60
Weilin & Göös' sätt. — Weilin ja Göös'in lat.	14: —
Lilius & Hertzbergs tryckeri, kirjapaino	9: —
U. Suometars tr. — U. Suometaren lat.	7: 05
Kirjapaino „Gutenberg“ Boktryckeri	7: —
Hufvudstadsbl. civ.s — Hufvudstadsbl. siv.l.	5: 29
Finsk tidskr. tr. — Finsk tidskriftn kirjap.	2: 05
Central tr. — Centraalipainosta	1: 75
Pettersson & C:s tr. — Pettersson ja Kp.	1: 30
F. Litt. Sällsk. tr. — S. Kirj. Seur. kirjap.	—: —
Saltzensteins tr. — Saltzensteinin kp.	—: —
Päivälehtis tr. — Päivälehdin kirjap.	—: —
Arvidson's tr. — Arvidsonin kirjap.	—: —
Frenckells tr. — Frenckellin kirjap.	—: —
Nya Pressens tr. — Nya Pressenin kirjap.	—: —
Senatens tr. — Senaatin kirjap.	—: —
Tilgmans tryckeri. — Tilgmannin paino.	—: —
Dito stentr. — Samoin kivip.	—: —
Myydyistä kirjasista y. m.	2: 76
Summa	94: 40

1/99.

A. K.

Liittohallituksen kokoukset.

2, 8, 10 ja 15 p:nä Elok. Saapuvilla kaikki jäsenet paitsi hra Ahlstedt, joka oli ilmoittanut olevansa estettynä. Näissä kokouksissa käsiteltiin liittokokousta koskevia sekä juoksevia asioita.

29 p:nä Elok. Saapuvilla kaikki paitsi hrat Ahlstedt ja Kosk, jotka olivat ilmoittaneet olevansa estettynä. Tarkastettiin Mikkelin Kirjaltajayhdistyksen sääntöehdotus, joka päätettiin lähettää takaisin korjattavaksi. — Sitäpaitsi oli esillä juoksevia asioita.

Förbundsstyrelsens sammanträden.

Den 2, 8, 10 och 15 Aug. Närvarande samtliga medlemmar utom hr Ahlstedt, hvilken anmält förfall. Vid dessa sammanträden behandlades frågor rörande förbundsmöten samt löpande ärenden.

Den 29 Aug. Närvarande samtliga medlemmar utom hrr Ahlstedt och Kosk, hvilka anmält förfall. Granskades S:t Michels Typografförenings förslag till stadgar, hvilket beslöts återsända i och för rättelsers införande. — Dessutom behandlades löpande ärenden.

Osoitteita.

Liittohallitus.

Puheenjohtaja, hra J. A. Kosk, Sentraali-kirjapaino.

Rahastonhoitaja, hra Fr. Saastamoinen, Sime-liuksen kirjapaino.

Kaikki kirjeet osotetaan puheenjohtajalle ja rahalähetykset rahastonhoitajalle.

Suomen Kirjaltajaliiton 1:nen liittokokous

pidettiin täällä 17—19 p:nä elokuuta Palokunnan-talossa.

Kun edustajain valtakirjat ja matkakustannus-laskut olivat jätetyt tarkastettavaksi, avasi liiton puheenjohtaja, J. A. Kosk, kokouksen k:lo 11 a. p., tehden selkoa liiton tähänastisesta toiminnasta.

Avauspuheessaan mainitsi puheenjohtaja liiton jäsenluvun nykyään nousevan 700, ja on sillä osastoja 20:ssä kaupungissa, nimittäin: Helsingissä, Kuopiossa, Porvoossa, Porissa, Maarianhaminassa, Oulussa, Tampereella, Wiipurissa, Waasassa, Turussa, Kristiinassa, Raumalla, Jyväskylässä, Kokkolassa, Kotkassa, Haminassa, Hämeenlinnassa, Joensuussa, Tammisaaressa ja Savonlinnassa. 11 kaupungissa, joissa yhteensä on 15 kirjapainoa, eivät kirjaltajat ole vielä huumanneet liittymisen etua.

Liiton rahavarat ovat seuraavat:

Yleisessä rahastossa	2,249: 44
Gutenbergin rahastossa	145: 79
Matkaapurahastossa	2,752: 29
Vanhuusrahastossa	1,711: 66
Vararahastossa	4,880: 30
Edustusrahastossa	1,637: 93
Satunnaisten tarpeiden rahast.	1,354: 25
Yhteensä	14,731: 66

Tästä summasta tulee vähennettäväksi tämän kokouksen menot, edustajain matka ja päivärahat y. m., kaikkiaan noin 2,000 mk.

Sanomalehtien lakkauttamisen johdosta työttömiksi joutuneiden kirjaltajain auttamiseksi on liitto saanut lahjoina vastaanottaa 1,354 mk. 25 p. Lakkautettujen sanomalehtien isäntien uhraavaisuuden takia ja kun muita töitä on saatavissa ollut, ei näitä rahoja vielä ole tarvittu käyttä.

Kun puheenjohtaja oli luonut katsauksen muutamaa liiton elämälle tärkeimpiin kysymyksiin, huomautti hän, että kokouksen on edustajia kutsuttu skandinaavialaisista kirjaltajain liitoista sekä kansainvälisestä sekretariaatista. Ruotsista on todellakin edustajia saapunut, toiset selitettävät esteet ja jäivät tulematta.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti hra J. A. Snell, Helsingistä, varapuheenjohtajiksi hrat A. Henriksson Helsingistä ja O. Räisänen Wiipurista. Pöytäkirjareita valittiin kolme; niiksi tulivat H. J. Forsström H:ngistä, pääkirjuriksi, K. Skogster, Helsingistä suomalaisen ja E. Wahlstein Porista ruotsalaisen pöytäkirjan laatijoiksi.

Hra Snell, ryhtyessään puheenjohtajana ohjaamaan keskustelua, toivotti kokoukselle menestystä maltillisuuden ja tasapuolisuuden perusteella.

Kokous päätti asettaa neljä valiokuntaa, yhden tarkastamaan laadittua koko maata tarkoittavaa palkkatariffiehdotusta, toisen harkitsemaan ohjelmassa olevia taloudellisia kysymyksiä, kolmannen tekemään ehdotusta, miten kirjapainoalalla työskentelevät henkilöt saataisiin liittoon yhtymään ja siinä pysymään. Neljännen valiokunnan toimeksi tuli antaa lausuntonsa niistä kysymyksistä, jotka kokouksen toimikunta sen harkittavaksi jättää. Ensimmäiseen valiokuntaan tuli yhdeksän, toisiin viisi jäsentä, nimittäin seuraavat:

Tariffivaliokuntaan: A. Henriksson, O. Räisänen, L. Lyytikäinen, V. Blomqvist, E. Berg, M. Molodkin, A. Stampell, A. Hautala ja K. O. Aho.

Talousvaliokuntaan: K. J. Cajander, R. Drockila, K. F. Hellgren, A. J. Jakobsson ja A. J. Tolvanen. Organisaatiosvaliokuntaan: E. J. Enberg, A. Karjalainen, H. E. Huima, V. Taipale ja G. F. Lindén.

Yleiseen liittoon: K. Kalenius, Vendla Lundelin, O. A. Nyman, J. Holmberg ja A. Nordberg.

Iltapäivä käytettiin valiokuntain töihin.

Kokoukseen ottivat osaa seuraavat edustajat seuraavalla äänimäärällä:

Por. Wahlstein, E.	11
Porvo. Wikström, O.	18
Helsinki. Cajander, K.	36
„ Drockila, R.	36
„ Forsström, H. J.	36
„ Frimodig, E.	36
„ Henriksson, A.	36
„ Holmberg, J.	36
„ Kalenius, K.	36
„ Nyman, A. L.	36
„ Skogster, K.	36
„ Taipale, V.	36
Jyväskylä. Strömbäck, J. O.	8
Joensuu. Enberg, E.	8
Kotka. Hautala, A.	8
Kristiina. Ahroos, F. F.	3
Kuopio. Lyytikäinen, Lauri	26
Savonlinna. Partanen, I.	5
Rauma. Nyman, J.	10
Sortavala. Helander, K. V.	5
Tampere. Hellgren, K. F.	14
„ Lemberg, E.	15
„ Lundelin, Vendla	14
Hämeenlinna. Laurén, K.	19
Oulu. Lepistö, F.	15
Waasa. Berg, E.	16
„ Huima, H. E.	16

Wiipuri. Räisänen, O.	21
„ Tolvanen, A. J.	20
Turku. Aho, K. O.	17
„ Ahlgren, Johan.	16
„ Heinonen, V.	16
„ Lindén, G. F.	16
Tarkastusvaliokunta. Karjalainen, A.	1
„ Nordberg, A.	1
„ Molodkin, M.	1
Liittohallitus. Bernström, C. A.	1
„ Jakobsson, A. J.	1
„ Kosk, J. A.	1
„ Mandelin, K. J.	1
„ Saastamoinen, Fr.	1
„ Stampell, Alfr.	1
Tilintarkastajat. Snell, J. A.	1
Gutenbergin Toimitus. Blomqvist, V.	1
„ Nyman, O. A.	1
Yksit. jäsen. Astrén, K.	1

Toinen kokouspäivä.

Puheenjohtaja luki Tukholmasta kokoukselle saapuneen sähkösanoman, joka suomennettuna kuuluu: Ruotsin kirjaltajaliitto lähettää veljelliset tervehdykset liittokokouksen osanottajille toivoen, että kokouksen keskustelut tulevat hyödyksi Suomen kirjaltajille ja vahvistukseksi kirjaltajain ammattikunnalle.

Liittohallitus.

Tämän luettua kohotettiin kolminkertainen eläköönhuuto Ruotsin kirjaltajaliitolle ja päätettiin lähettää vastaussähkösanoma.

Puheenjohtaja ilmoitti että Ruotsin kirjaltajaliiton puheenjohtaja, hra J. B. Lantto on kokoukseen edustajana saapunut. Vieraalle lausuttuja tervehdyssanoja kokous seisaaltaan kuunteli.

Hra Lantto, Ruotsin kirjaltajaliiton puheenjohtaja, toi terveiset suomalaisille kirjaltajille työtovereilta Pohjanlahden takaa.

Suomalaisessa sekä ruotsalaisessa puheessa kertoi hän, miten hartaasti siellä on tšekäläisiä oloja seurattu. Kun Suomen sanomalehtien lakkauttamisesta sanoma Ruotsiin saapui, ryhtyivät ammattiveljet kokoamaan varoja niiden suomalaisten kirjaltajain avustamiseksi, jotka sanomalehtien lakkauttamisen vuoksi ansiotta jäivät. Puhuja lausui kootun summan jääneen pieneksi siitä syystä, että Ruotsin kirjaltajain keskuudessa on monta rahankeräystä menossa. Kertyneet rahat, 943 mk. 39 p., jätti hra L. kokouksen huostaan.

Samaten jätti hän kokoukselle Ruotsin kirjaltajaliiton lähettämän adressin. Se oli piirretty valkealle, vahvalle kartongille, jonka yläreunassa oli Ruotsin värien ympäröimänä kirjaltajain vaakuna. Suomennettuna kuuluu adressi seuraavasti:

„Suomen Kirjaltajaliitolle.

Vastaanottakaa lämpimin veljellinen tervehdyksemme todistukseksi siitä, että otamme osaa epätaoiseen taisteluunne.

Saapukoot pian valoisimmat päivät ja vapaa ihmisoikeus saakoon voiton!

Toverillisesti tervehtien

Ruotsin Kirjaltajaliiton Hallitus:

J. B. Lantto.

N. Rasmusson.	P. V. Hellgrén.
C. J. Ohlsson.	Knut Hahnsson.
Rob. Sjöstedt.	Eugén Herlin.

Se valiokunta, joka oli valittu tarkastamaan ehdotusta yleistä palkkatariffia varten ja tästä ehdotuksesta lausuntoa antamaan, vaati kokousta ratkaisemaan kysymystä vararahaston kartuttamisesta. Vasta sitten kun tukeva vararahasto on koottu, voi ruveta vaatimaan palkkatariffin voimaan saantia. Valiokunta ehdotti, että kunkin opinkäyneen liiton jäsenen tulisi syyskuun 1 p:stä v. 1899 lukien, niin kauan kuin liittohallitus tarpeelliseksi katsoo, suorittaa 1 mk. kuukaudelta vararahastoon. Samalla tulisi sitä kartuttaa lahjoilla y. m. Jos ei tällaisena päätökseen voida yhtyä, pitäisi valiokunnan mielestä koko tariffikysymyksen ratkaisu siirtää tuonnemmaksi. Asiasta syntyi pitkällinen keskustelu ja kokous hyväksyi yksimielisesti valiokunnan ehdotuksen.

Iltapäivällä otettiin käsiteltäväksi valiokunnilta tulleita asioita. Päätettiin, että Suomen kirjaltajaliitto yhtyy kansainväliseen sihteerimvirastoon, koska yhteistyö eri yhdistysten kesken katsottiin hyödylliseksi. Asia jätettiin liittohallituksen toteuttamiseksi.

Kysymys liiton jäsenmerkeistä hylättiin.

Paikanvälitystoimisto päätettiin edelleenkin pitää voimassa sillä muodostuksella, että paikkoja välittää ainoastaan liiton jäsenille. Sanomalehtien lakkautuksen kautta työttömiksi joutuneitten kirjaltajain suhteen annettiin liittohallitukselle kuitenkin oikeus poiketa yllämainitusta päätöksestä. Liittohallituksen toimeksi jäi laatia toimistolle ohjelma sekä sitä koskevat raha-asiat.

Liiton äänenkannattajan toimitukselle lausuttiin se toivomus, että tärkeimmistä liiton asioista koskevista kirjoituksista olisi tehtävä lyhyt selonteko toisella kielellä.

Kysymys pakollisista ammattiopillisista kurseista jäi ratkaisematta, koska ensiksi olisi suunnattava yritys suomalaisen käsikirjan aikaansaamiseksi ammatissa. Liittohallituksen lähimmäksi toimenpiteeksi annettiin tällaisen käsikirjan aikaansaaminen sekä

olisi yrityksen toteuttamiseksi pyydettyä mahdollista valtioapua.

Käytännöllisen ammattitaidon parantamiseksi arveli kokous tarpeelliseksi saada säännöksiä, jotka estäisivät liian nuoria oppilaita sanomalehtityössä käyttämästä. Kysymys jätettiin keskusteltavaksi yhdessä tariffiasian kanssa.

Ammattitaidon kohottamista silmälläpitäen, päätti kokous, ettei kukaan muu kuin täysin pätevä ammattimies saisi olla kirjapainon johtajana. Jos pelkän tietopuolisen opin omaaja voisi isännän etua kyllin tyydyttävästi valvoa, ei hän voi pitää silmällä, että oppilaat kehittyvät taidossaan.

Seuraava liittokokous päätettiin pitää Helsingissä. Matkustavan asiamiehen lähettämisestä maaseudulle ei kokous taloudellisista syistä katsonut voivansa yhtyä, vaan jätettiin kysymys liittokallituksen vapaan toimenpiteen alaiseksi.

Kirjaltajaliiton ohjelmasta syntyi pitkää ja kiivasta keskustelua. Valiokunta oli hylkännyt Helsingin osaston ehdotuksen, jota vastoin se ehdotti Suomen työväenpuolueen ohjelmaa hyväksyttäväksi. Monipuolisen käsittelyn jälkeen hylättiin viimeksimainittu ehdotus. Helsingin yhdistyksen laatiman ohjelmahdotuksen yksityiskohtien harkinta lähetettiin takaisin valiokuntaan.

Yötyön poistamisesta s. o. aamulla ilmestyvien sanomalehtien iltalehdiksi muuttamisesta keskusteltiin sitten. Kokouksen mielipide oli, että tätä tulisi terveydellisistäkin syistä vastustaa. Ainakin tulee latominen aamulehtien kirjapainoissa saada ennen puoliyötä päättymään. Asiasta päätetään lopullisesti keskustella tariffikysymyksen yhteydessä.

Mitenkä saataisiin kirjaltajat yhtymään liittoon sekä mitenkä olisi meneteltävä jäsenmaksujen laiminlyömisestä erotettujen jäsenten suhteen ei aiheuttanut pitempää keskustelua, vaan lausui kokous mielipiteenään, että organisaationimme tuottama hyöty on omiaan kehottamaan jäseniä yhtymään liittoon sekä siinä pysymään.

Ulkomaalaisen kirjaltajaliiton jäsen päätettiin vapauttaa sisäankirjoitusmaksun suorittamisesta, jos hän Suomessa oleskellessaan yhtyy täkäläiseen liittoon, mutta jäsenmaksu on suoritettava sitä seuraavan kuukauden alusta, jolloin hän viimeiseksi ulkomailla ollessaan maksuja suoritti.

Ulkomailla oleskeleva liiton jäsen, joka siellä on yhtynyt kirjaltajaliittoon, on edelleen luettava suomalaisenkin kirjaltajaliiton jäseneksi, mutta ei ulkomailla ollessaan saa nauttia muita liiton jäsenille mahdollisesti tulevia taloudellisia etuja, kuin sairaspurahaston tarjoomia, jos hän muuten on sairaspurahaston jäsen.

Vapautus jäsenmaksuista päätettiin liiton jäsenille sairauden ajalta myöntää, jos sairaus kestää vähintäänkin kaksi kuukautta.

„Gutenberg“, liiton äänenkannattaja päätettiin ensi vuoden alusta alkaen julkaista kaksi kertaa kuukaudessa. Jos siihen ei asianomaista lupaa saada, valtuutettiin liittohallitus julkaisemaan tilapäisiä tiedonantoja.

Vakinaista sotapalvelusta suorittava liiton jäsen vapautettiin suorittamasta jäsenmaksua sotapalveluksessa ollessaan. Sama vapautus myönnettiin vähintään 2 kuukautta kestävästä työpäntteen takia työttömänä olevalle kirjaltajalle.

Kysymys kodin hankkimisesta tai erityisen eläkerahaston aikaansaamisesta työhönkykenemättömille kirjaltajille jätettiin nykyisistä taloudellisista syistä toistaiseksi.

Liiton virkailijain palkat annettiin liittohallituksen määriteltäviksi.

Kokouksen päätyttyä luki puheenjohtaja seuraavat kokoukselle saapuneet sähkösanomat:

Tukholma 18 p. elok.
Lämpimät ja veljelliset terveiset tulosrikkaalle työllenne ammatin ja liiton menestymiseksi. Eläköön Suomen kirjaltajaliitto!

Mårtensson.

Turku 18 p. elok.
Köyhälistön kahleita ravistakaa, kyllä aattemme voiton saavuttaa!

Kirjaltajia Turussa.

Hämeenlinna 18 p. elok.
Onnea työllenne, maallemme ja mustalle kaartil! Boman, Johansson, Niemi.

Lopuksi esitti täkäl. yhdistyksen laulukunta pari mieltäylentävää laulua.

Kolmas kokouspäivä.

Kokoukselle saapui Norjasta seuraava sähkösanoma: „Norjan kirjaltajaliiton keskusyhdistys lähettää Suomen kirjaltajain ensimmäiselle liittokokoukselle tervehdyksen. Onnea työllenne! Hyvä tulos harkinnostanne!

Päähallitus.

Norjan kirjaltajaliitolle huudettiin kolmenkertainen eläköönhuuto ja päätettiin lähettää vastaussähkösanoma.

Palkkatariffiehdotuksen lopullinen tarkastus otettiin sille pohdittavaksi.

Valiokunta, jollenka oli jätetty Helsingin osaston ehdotukseen tehtyjen muutosehdotuksien tarkastelu, ehdotti sitä kokoukselle hyväksyttäväksi sellaisena kuin valiokunta sen ehdottaa. Useimmat pykälät,

joihin oli perustana Helsingin osaston ja liittohallituksen ehdotukset, tulivat keskustelutta hyväksytyiksi, muutamista harvoista syntyi vilkas keskustelu, ja tarvittiin ne äänestyksellä ratkaista.

Kiivain keskustelu syntyi paikalliskorotuksista Helsingin osaston ja liittohallituksen ehdotuksien välillä. Äänestyksessä voitti Helsingin osaston ehdotus 447 äänellä 230 vastaan.

Useiden kiistojen perästä muutamien kaupunkien suhteen määrättiin luokkajako seuraavalla tavalla:

I:nen luokka: Helsinki ja Wiipuri;

II:nen luokka: Hankoniemi, Hämeenlinna, Jyväskylä, Kuopio, Kotka, (Lahti), Lappeenranta, Maarianhamina, Mikkelä, Oulu, Pori, Porvoo, Tampere, Turku ja Waasa;

III:s luokka: Hamina, Joensuu, Kemi, Kokkola, Kristinankaupunki, Loviisa, Pietarsaari, Rauma, Savonlinna, Sortavala, Tammisaari ja Uusikaupunki;

IV:s luokka: Heinola, Iisalmi, Kajaani, Kaskinen, Käikisalmi, Naantali, Raahel, Tornio ja Uusikaarlepyy.

Kova ottelu tuli myöskin oppilastariffista ja hyväksyttiin Helsingin osaston ehdotus 461 äänellä 196 vastaan.

Kun valiokunnan ehdotus oli läpikäyty, keskusteltiin siitä kuinka pian tämä tariffi koetetaan saada käytäntöön.

Tariffivaliokunta ehdotti että tariffi jo ensi syyskuun 15 päivänä olisi saatava isännille annetuksi ja olisi näiden annettava vastaus 1 kuukauden kuluessa, että tariffi saataisiin astumaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1900.

Liittohallitus katsoi tätä valiokunnan ehdottamaa aikaa liian lyhyeksi ja ehdotti pitempää aikaa sekä lausui sen arvelun että se ehdotus varmasti tulee kohtaamaan vastarintaa isännistön puolelta ja kysyi kokoukselta kuinka silloin olisi meneteltävä.

Keskustelusta kävi ilmi ettei tarkoitettu tariffia saatavan voimaan heti kaikissa paikoissa, vaan että oli vähitellen kaupungeissa toisensa perästä saatava se käytäntöön.

Loppupäätöksensä asiaa lausui kokous, että tariffi on niin pian kuin mahdollista käytäntöön saatava. Asian perille ajaminen jätettiin liittohallitukselle.

Tämä työ oli vientikin koko päivän. Hieman huokashe nyt kokous ja kävi kunnianosatuksilla Päivälehdessä päätoimittajan luona lehden lakkauttamisen johdosta. Sieltä palattua ryhdyttiin jälleen kokousta jatkamaan.

Liiton ohjelmaksi hyväksyttiin seuraava ehdotus:

- 1) että jokainen Liittoon kuuluva jäsen katsokoon velvollisuudekseen kehottaa niitä, jotka voivat, vaan eivät vielä kuulu, viipymättä Liittoon yhtymään;
- 2) yleisiin työväen pyrintöihin ei Liittona oteta osaa, vaan toivotaan, että kirjaltajat niitä kannattavat; niistä etupäässä
- 3) varallisuuteen perustavan ääniasteikkojärjestelmän poistamista. Sen lisäksi
- 4) Liitto kannattaa kieltolain aikaansaamista, puoltaen aluksi kunnille oikeutta itse määrätä juutusjuomien valmistus- ja myyntioikeuksista;
- 5) ja vaatii jäseniltään säännöllisyyttä työssä.
- 6) Työskennellään 8-tuntisen työpäivän aikaansaamiseksi.

Liiton sairaspurahaston sääntöehdotus, joka jo aikanaan on kulkenut monen kirastulen läpi, hyväksyttiin kokouksessa lopullisesti.

Näin olikin kaikki kysymykset läpikäyty, vaan kyllä aikakin sitä vaati, sillä kello oli 1/2 12 i. p.

Lopuksi puhui hra Kosk keräyksestä tanskalaisille. Päätettiin uudelleen panna keräys toimeen, niin, jopa kokouksessakin kerättiin yli 30 mk.

Kiitospuheitten jälkeen puheenjohtajalle y. m. erosi kokous.

Ruotsin kirjaltajaliiton puheenjohtaja piti puheen ja hänelle ja Ruotsin kirjaltajille huudettiin „eläköön“.

*

Sunnuntaipäivä vietettiin hausalla tavalla. Hels. osaston toimesta oli nim. hommattu käyntiä palotornissa, kasvitieteellisessä puutarhassa ja Ateneumissa sekä pantiin toimeen huvimatka saaristoon. Vaan tähänkään ei lystit loppuneet. Iltasella oli vielä Kaisaniemessä päivälliset. Siellä pidettiin koko joukko puheita, saatiin kuulla laulua, pistettiinpi lopuksi tanssiksikin, jotta vasta aamupuolella yötä joudettiin eroamaan.

Finska Typografförbundets första förbundsmöte

öppnades den 17 augusti å Brandkärshuset kl. 11 f. m. af förbundsstyrelsens ordförande, hr J. A. Kosk. som därvid framhöll, att vikten af förbundets tillvara synbarligen allmänt uppskattats, då under dess nu treåriga tillvara typograferne i 20 af landets 31 städer anslutit sig till förbundet. 11 städer med 15 tryckerier stå ännu utom förbundet. I ekonomiskt afseende har förbundet gått säkert framåt, och utgör dess tillgångar för närvarande af fmk 14,731: 66, fördelade på följande fonder: allmänna fonden fmk 2,249: 44, Gutenbergs fond fmk 145: 79, reshjälpsfonden fmk 2,752: 29, invalidfonden fmk 1,711: 66, reservfonden fmk 4,880: 30, representationsfonden fmk 1,637: 93 och tillfälliga utgiftsfonden fmk 1,354:

25. Dessutom ha förbundets inventarier ett värde af fmk 361: 02. Emellertid kommer det pågående mötet att kräva en utgift af c. 2,000 mk för ombudens resekostnader m. m.

För understödande af typografer, hvilka blifvit arbetslösa med anledning af tidsningsindragningar, har förbundet fått mottaga fmk 1,354: 25, hvilka förvaltas som en skild fond. Tack vare principalerens för de indragna tidingarna ofvervillighet samt tillgång på andra arbeten, ha några understöd ur denna fond ännu icke behöft utdelas.

Förbundsstyrelsen hade sändt inbjudning till mötet till typograforganisationerna i Sverige, Norge och Danmark samt det internationella typografsekretariatet i Bern. Som representant för de svenska typograferne hade anländt hr J. B. Lantto (infödd finne). De danska typograferne hade icke kunnat sända någon representant, emedan alla deras medel och hela intresse voro upptagna af den stora lockouten. Norska typografförbundet hade ej heller ansett sig kunna sända någon representant, emedan alla dess medlemmar voro fullt upptagna af den som bäst i Norge pågående tarifförrelsen.

Mötesdeltagarnes antal uppgår till 45, representerande filialföreningarna å följande orter: Björneborg, Borgå, Jyväskylä, Joensuu, Kotka, Kristinestad, Kuopio, Mariehamn, Raumo, Sordavala, Tavastehus, Uleåborg, envar en representant, Helsingfors 10, Tammerfors 3, Vasa 2, Viborg 2 och Åbo 4 representanter envar, förbundsstyrelsen 6 representanter, revisorerna en, redaktionen af Gutenberg 2 samt kontrollnämnden 3 representanter.

Vid val af mötets funktionärer utsågs till ordförande hr J. A. Snell, till vice ordförande hr A. Henriksson och O. Räsänen, till generalsekreterare hr H. J. Forsström, till sekreterare för svenska protokoll hr E. Wahlstein och till sekreterare för finska protokoll hr K. Skogster.

Sedan de af mötet utsedda funktionärerna intagit sina platser, beslöts att för förberedande af de på mötesprogrammet upptagna frågorna utse fyra utskott, nämligen för behandling af frågan om den nya lönetariffen en särskild komite, för behandling af organisationsärenden en, för behandling af ekonomiska frågor en och för behandling af öfriga frågor en komite. Fördelningen af de särskilda programfrågorna på de tre sistnämnda komiteerna värkställdes af mötets styrelse, till hvilken hör mötets ordförande, vice ordförande, sekreterare, utskottens ordförande och förbundsstyrelsens ledamöter.

Till medlemmar i de skilda utskotten utsågs: i tariffutskottet hr A. Henriksson, O. Räsänen, L. Lyytikäinen, V. Blomqvist, Alfr. Stampell, K. O. Aho, E. Berg, M. Molodkin och A. Hautala; i ekonomiskutskottet hr K. Cajander, R. Drockila, K. F. Helgren, A. J. Tolvanen och A. J. Jakobsson; i organisationsutskottet hr E. Enberg, A. Karjalainen, H. F. Huima, V. Taipale och G. F. Lindén; samt i allmänna utskottet hr K. Kalenius, J. Holmberg, A. Nordberg, O. A. Nyman och frk. V. Lundelin.

Följande telegram anlände från Stockholm: „Svenska typografförbundet sänder broderliga hälsningar till förbundsmötets deltagare med tillönskan, att mötets förhandlingar må blifva till nytta för Finlands typografer och till styrka för den typografiska organisationen.

Förbundsstyrelsen“.

Mötet beslöt att afsända svarstelegram. Utskotten började sitt arbete på eftermiddagen.

Andra mötesdagen.

Ordföranden meddelade, att representanten för svenska typografförbundet, hr Lantto, anländt till staden och närvar vid mötet.

I ett kortare, varmt hållet andragande hälsade ordföranden hr L. välkommen till mötet samt bad att få frambära förbundets tack till det svenska broderförbundet för god handräkning vid förbundets stiftande och organisation. Talaren slutade med ett lefve för svenska typografförbundet.

Hr Lantto tackade, på såväl svenska som finska, på den svenska förbundsstyrelsens vägnar för inbjudningen att sända en representant till mötet samt uttalade förhoppningar om ett godt resultat af det finska förbundets första möte. Tillika meddelade hr L., att inom det svenska förbundet till förmån för fonden för understödande af i följd af tidsningsindragningar arbetslösa finska typografer hopbragts en summa af 943 mk 39 p., hvilken summa af hr L. öfverlämnades till förbundsstyrelsen.

Tillika uppläste och öfverlämnade hr L. till förbundsstyrelsen en så lydande adress från svenska typografförbundets styrelse:

Till finska typografförbundet.
Mottag våra hjärtligaste broderliga hälsningar som bevis på vårt deltagande i Eder hårda och ojämma kamp.

Mätte ljusare dagar snart stunda och den fria människorätten vinna seger.

Med kollegial hälsning:
Svenska typografförbundets styrelse:
J. B. Lantto.

N. Rasmusson, P. V. Helgren,
C. J. Ohlsson, Knut Hansson,
Rob. Sjöstedt, Eugén Herlin.

Ordföranden tackade för hälsningen, som af mötesdeltagarna stående ähörts, samt för den vackra gåfvan.

Till först upptogs till behandling frågan om reservfondens förstärkande, sedan tariffutskottet, till hvilket frågan hänskjutits för förberedande behandling, förklarar sig ej kunna med framgång behandla förslaget till ny tariff, förrän sagda fråga var afgjord. Mötet beslöt antaga den af utskottet formulerade klämman, nämligen: mötet besluter, att från första septemner 1899 skall företagas en obligatorisk uttaxering af en mark pr månad af hvarje utlärare förbundsmedlem, emedan i motsatt fall förbundets arbete blefve resultatlöst samt tarifförrelsen måste uppskjutas till en obestämmd framtid.

Vid eftermiddagssammanträdet upptogs till behandling de af föregående dag nedsatta utskotten behandlade frågorna.

Beslotts att förbundet inträder i det internationella sekretariatet. Värkställandet af mötets beslut överlämnades åt förbundsstyrelsen.

Frågan om medlemsmärke för förbundsmedlemmarna förkastades såsom varande af flere skäl opraktiskt och omöjligt.

Mötet beslöt, att platsförmedlingsbyrån fortsättningsvis skulle upprätthållas för förbundsmedlemmarna samt att förbundsstyrelsen tilldelas rätt att upprätta instruktioner för byråns värksamhet samt bestämma arvode för föreståndaren. Likaså gafs förbundsstyrelsen rätt att i trängande fall, såsom vid indragning af tidningar, utsträcka byråns värksamhet till äfven utom förbundet stående.

Till Gutenbergs redaktion uttalades som önskan att de viktigaste notiser och artiklar, som ingå i bladet på det ena af vårt lands tvänne språk, skulle i korthet återgifvas äfven på det andra språket.

Frågan om obligatoriska fackkurser lämnades beroende tills den ifrågasatta nya läroboken på finska språket hunnit utarbetas, och uttalades önskningsmål om en dylik läroboks snara utkommande samt att statsanslag för dess bekostande skulle ansökas. Värkställandet af mötets beslut överlämnades åt förbundsstyrelsen.

På frågan om elevernas i landsorten organiserande, så att dessa blefve i tillfälle att erhålla allsidig insikt i yrket, beslöt mötet som svar uttala, att elev borde beredas tillfälle att åtminstone i två år praktisera som civilsättare. Frågans definitiva besvarande framsköttes emellertid till lördagen, då tarifförrelsen kommer till behandling.

Om en icke-fackmans lämplighet att fungera som faktor beslöt mötet efter en stunds diskussion genom omröstning med 425 röster mot 186 uttala, att en icke-fackman ej kan vara faktor på ett boktryckeri.

Nästa förbundsmöte beslöts hållas i Helsingfors. Frågan om resande ombudsman förkastades på grund af ekonomiska skäl, men lämnades förbundsstyrelsen frihet att handla i denna sak.

Följde sedan förslag till förbundets program. Utskottet hade förkastat H-fors afdelnings förslag samt föreslog att förbundet skulle ansluta sig till arbetarpartiet och godkänna dess program. Detta förslag väckte en delvis rätt häftig debatt. Efter mångsidig behandling af frågan, förkastades utskottets förslag. Vid därpå företagen behandling punkt för punkt af H-fors afdelnings förslag, beslöts att återremittera frågan till utskottet för närmare utarbetning i öfverensstämmelse med de af mötet antagna klämmarna.

Frågan om nattarbetets afskaffande upptogs ej till afgörande, då densamma ansågs sammanhänga med tarifförrelsen, hvarför de hänskötts att diskuteras i sammanhang med tarifförrelsen.

I frågorna huru alla typografer kunna förmås att tillhöra förbundet samt huru borde förvaras med de medlemmar, hvilka till följd af bristande medlemsafgifter uteslutits ur förbundet, då de änyo önska inträde i detsamma, var mötet af denna åsikt, att de förmåner, som genom förbundet komma medlemmarna till godo, värka för deras kvarstående samt att äfven principalerna inse nyttan af att understöda förbundet.

Då medlem af utländsk organisation inträder i förbundet, befrias han från erläggandet af inskrifningsafgiften, men bör medlemsafgiften erläggas från näst följande månads början efter det då han senast erlagt medlemsafgift till utländsk organisation.

Medlem, hvilken rest till utlandet och där ingått i organisationen, kvarstår fortfarande som medlem i det finska förbundet utan att behöfva erlägga medlemsafgiften, men åtnjuter ej de materiella fördelar, med undantag af desamma från sjukhjälpkassan, hvilka åtfölja medlemskap i förbundet.

Medlem, som längre tid än två månader till följd af sjukdom varit oförmögen till arbete, befrias från afgifternas erläggande under den tid sjukdomen varat. Förbundets organ „Gutenberg“ utgifves tvänne gånger i månaden från början af år 1900. Men finnes icke tillstånd härtill, medgafs styrelsen rätt att utgifva tillfälliga blad efter behof.

Frågan om åstadkommandet af ett hem för åldersnåga och till arbete oförmögna typografer eller för åstadkommandet af en särskild pensionskassa, lämnades beroende på grund af att förbundsmedlemmarnas krafter för närvarande tages i anspråk på annat håll.

Medlem befrias från erläggande af medlemsafgifter under den tid han står i tjänst vid aktiv truppsamt om medlem till följd af arbetsbrist är arbetslös

under längre tid än 2 månader och därunder ej åtnjuter understöd ur någon af förbundets kassar.

I frågan om fastställande af arvoden för förbundets funktionärer beslöts överlämna detta åt förbundsstyrelsen själf.

Sedan diskussionen för dagen avslutats, uppläste ordföranden följande till mötet anlända telegram:

Stockholm den 18 augusti.

Varmaste broderliga hälsningar till resultatrikt arbete till yrkets, karens och förbundets fromma. Lefve finska typografförbundet!

Mårtensson.

Åbo den 18 augusti.

Köyhällistön kahleita ravistakaa, kyllä aatteemme voiton saavuttaa!

Kirjaltajia Turussa.

Tavastehus den 18 augusti.

Onnea työllenne, maallemme ja Mustalle kaartille! Boman, Johansson, Niemi.

Till sist uppvaktade typografernes förenings sängkör förbundet och uppstämde flere fosterländska sånger.

Tredje mötesdagen.

Från Norge anlända ett så lydande telegram: Norsk Centralforening for Bogtrykker sender Finlands typografers första förbundsmöte sin hälsning. Lycka med arbetet. Godt resultat af förhandlingarna önskar

Hufvudstyrelsen.

Möteshandlingarna begynte med tarifförslagets slutliga granskning.

De flesta paragrafer, hvilka grundade sig på H-fors afdelnings och förbundsstyrelsens förslag, godkändes utan diskussion.

De af H-fors afdelning föreslagna lokalprocenterna samt förbundsstyrelsens motförslag föranledde ett synnerligen långt meningsutbyte. Vid omröstning godkändes H-fors afdelnings förslag med 447 röster mot 230.

Efter längre diskussion delades städerna i följande klasser:

1:sta klass: Helsingfors, Viborg.

2:dra klass: Hangö, Tavastehus, Jyväskylä, Kuopio, Kotka, (Lahtis), Willmanstrand, Mariehamn, St Michel, Uleåborg, Björneborg, Borgå, Tammerfors, Åbo och Wasa.

3:dje klass: Fredrikshamn, Joensuu, Kemi, Gamla-karleby, Kristinestad, Lovisa, Jakobstad, Raumo, Nyslott, Sordavala, Ekenäs och Nystad.

4:de klass: Heinola, Iisalmi, Kajana, Kaskö, Keskholm, Nädendal, Brahestad, Tornea och Nykarleby.

Strängt nappatag föranledde äfven elevtariffen och godkändes slutligen det af H-fors afdelning gjorda förslag med 461 mot 196.

Beträffande tariffens trädande i gällande kraft föreslog förbundsstyrelsen, att förslaget skall överlämnas till tryckeriägarerna inom en månad efter det protokollen öfver tariffbesluten blifvit färdiga, och att svaret bör återkomma inom 2 månader efter deländandet, i annat fall anses tariffen vara gällande. Dessa styrelsens förslag godkändes.

Mötet uttalade som sitt önskningsmål, att tariffen så fort som möjligt blir genomförd och överlämnade frågans realiserande åt förbundsstyrelsen.

Organisationsutskottet föreslog rörande programfrågan följande klämmor:

Hvarje till förbundet hörande medlem bör betrakta det som en plikt att uppmåna dem, som det kunna, att ofördröjligen inträda i förbundet;

allmänna arbetarörelsen deltagare förbundet ej såsom sådant, men hoppas att typograferna understöda densamma, samt af i främsta rummet:

afskaffandet af den på förmögenhet grundade röstskalan;

förbundet understöder arbetet för åstadkommande af en allmän förbudslog och arbetar till en början för beviljande af rätt till själfbestämning åt kommunerna i fråga om tillverkning och försäljning af alkoholdrycker och fordrar af sina medlemmar ordentlighet i arbetet;

förbundet understöder arbetet för 8 timmars normalarbetsdag.

Mötet godkände efter en kort diskussion utskottets förslag till svar på frågan.

Mot punkterna 3 och 4 inlades dock par reservationer.

Sedan mötesdeltagarna uppvaktat redaktör Erkkö, samlades de på nytt för att slutligen granska förslaget till stadgar för förbundets sjukhjälpkassa. Detsamma hade behandlats af ett utskott, som nästan oförändradt godkändt förbundsstyrelsens förslag. Någon egentlig diskussion tilläts ej; och förslaget blef med några små, oväsentliga ändringar fastställt.

Frågan om nattarbetets afskaffande upptogs ej vidare till behandling, emedan detta ansågs obehöfligt efter de beslut, som fattats rörande tariffen.

Sedan ett trefaldigt lefve höjts för ordföranden hr Snell och mötesdeltagarene uttalat sitt tack till honom och sekreterarene afslöts mötet.

Bland medlemmarna gjordes en insamling för de af lockouten i Danmark drabbade arbetarne.

*

Söndagen den 20 kl. 11 f. m. samlades mötesdeltagarna i Kaisaniemi park, hvarest fotografen föröveigade deltagarene i Finska Typografförbundets

första förbundsmöte. Därefter tågade man till brandtornet och därifrån till Botaniska trädgården med Helsingfors typografförenings festbestyrelse som eisroner. Kl. 1/2 3 åter hade Helsingfors afd. för mötesdeltagarna arrangerat en vällyckad utfärd till Helsingfors skärgård, musik och sång medföljde. Efter utfärden, kl. 1/2 6 e. m., tågade deltagarna till Kaisaniemi, hvarest afdelningen för mötesdeltagarna hade arrangerat en middag. Typografernes förenings i Helsingfors ordförande, hr A. Henriksson frambar i väl valda ordalag ett hjärtligt välkommen, särskildt till landsortsrepresentanterne. Därefter framträdde flere andra talare.

Härmed var Finska Typografförbundets första förbundsmöte ändad, och redan samma afton afreste en del representanter till sina hem i landsorten.

I nästa nummer skola vi återkomma till mötet och dess förhandlingar.

Pääkaupungin-pakinoita.

Sisältö: Pois tarpeettomat lahjomiset. — Dreufus ja kirjaltajaliiton äänenkannattaja. — „Näyttenumero“ sekini.

Olen usein lukenut sanomalehdissä kuinka sille ja sille isännälle, työnjohtajalle tahi jollekin pikkupommolle, joka on hiukankin meitä itseämme korkeamalla asteella, tyväestö on osottanut kunnioitustaan tuolla ulkokullaisuuteen ja teeskentelyyn vivahtavalla lahjomisella. Olkoonpa hän sitte organisatiosnimme vastustajia tahi yleensä välinpitämätön meidän yhteisiin rientoihimme nähden, niin tällä ei ole mitään merkitystä. Tässä suhteessa emme me kirjaltajatkään ole rahtustakaan muusta tyväestöstä jällellä.

Samalle miehelle, joka lahjan kerääjille maksaa mitä pienintä palkkaa heidän työstään, samalle miehelle olemme me alttiit näistäkin reposista uhraamaan usein suuriakin summia.

Olen ollut tilaisuudessa näkemään, kuinka toverini tilissä on luovuttanut viisikin markkaa tällaiseen tarkoitukseen, vaan kun jälle jääneet rahat eivät ole riittäneet seuraavaan rahansaantiin asti, niin on hän ollut pakotettu käyttämään panttilainausliikettä henkensä ylläpitämisen välittäjänä. Tällaisia esimerkkejä löytyy paljo.

Tällaisen lahjan saantiin ei tarvita paljoa. Kunhan meitä vaan pidetään ihmisinä, niin „kiitollisuudeksi“ tästä „ihimisydestä“ olemme heti valmiit vaikka kokemaan nälkää.

Väärä ja hyljättävä on se tapa, että me omista välttämättömistä tarpeistamme täydennämme niiden henkilöitten maallisia aarreaittoja, joilla jo ennestäänkin on tätä tavaraa yltäkylin.

Lahjan muodossa esitetyt suosionosotukset eivät rahtustakaan vie aatettamme eteenpäin. Ainoan ja puhtaimman keinon luulen löytäväni siinä, että me kirjaltajat uskollisina ja omia velvollisuuksiamme täyttävinä työmiehinä koetamme palkita sen „ihimisyden“, jota meillä tässä suhteessa on täysi oikeus vaatia. Mitä luulemme me voittavamme sillä, kun esim. oman, isäntäämme kohden osotetun velvollisuuden laiminlyömisellä koetamme lahjoilla korvata omaa välinpitämättömyyttämme. Ne ovat suosionetsimisluotoja, jotka alentavat meidän moraalista arvoamme.

Kuinka nuripuolista tällaisten lahjain antaminen on, osottaa se, kun miehet, jotka ensimmäisinä ovat runsaalla määrällä valmiit luovuttamaan rahojansa näihin tarkoituksiin, ovat myös ensimmäiset kieltäytymään, jos se koskee meidän yleisiä ja yhteisiä rahastojamme. Silloin saamme aina kuulla tuon meille kirjaltajille tutun lauseen: „Ei kannata!“

Nuoren liittomme rahastot eivät vielä ole kuin alulla. Ne kituvat kannatuksen puutteessa. Kaikkein suurimmassa määrässä kannatusta kaipaava rahasto tätä nykyä on vararahastomme. Ovatko ne isäntämme tahi johtajamme, joittenka suosiota me mokomilla lahjoilla olemme tavotelleet, pienimmässäkään määrässä työmme hedelmistä tuottamista suurista tuloistaan muistaneet tätä rahastoa lahjoillaan? Täähän saatan aivan puhtaalla omallatunnolla antaa kieltävään vastauksen. Päinvastoin toivoivat he, ettei tällaista rahastoa olisi olemassakaan. Usealle kirjaltajalle on tuttu asia, kuinka vaistomaisella pelolla tähän rahastoon kerätään varoja, ettei vain johtajan silmä sattuisi näkemään. Kuitenkin on tämä rahasto ainoa turva, josta koko elinehtomme riippuu.

Kun me tahdomme osottaa kiitollisuuttamme isännillemme, niin ainoa ja puhtain keino on täsmällisyys ja tarkka luulenpito työstämme. Tällä

hyödyttämme me itseämme sekä on se samalla arvokain „lahja“ isännillemme.

Jos me todellakin tahdomme tehdä lahjoituksia, niin ovat ne tehtävät sellaisessa muodossa, että ne hyödyttävät meitä kaikkia. Tärkein ja enimmin muistossa pidettävä asia tässä suhteessa on *vararahastomme kartuttaminen*. Siihen tulee meidän tätä nykyä kohdistaa kaikki voimamme.

*

Omituisen kuvan työväenliikkeestä maassamme antaa Kuopiossa ilmestynyt sanomalehti „Uusi Savo“ n:o 183. Johtavassa kirjoituksessa, varustettuna rubriikilla „Juhlapäivä“ (*), kerrotaan ensiksi Dreufusasiasta ja verrataan sitä totuuden taistelun voittokulkuun vääräryttä ja halpamaisuutta vastaan.

Haaveillessaan tuolla korkealla „hienostuneessa“ henkimaailmassa, kavahtaa toimitus horrostilastaan, ja huomaa kuinka vääriä tolalla työväenliike on nykyään maassamme. Siinä ei löydy muuta kuin valheellisuutta, raakuutta, halpamaisuutta, sisäisen kehityksen puutetta, persoonallista parjausta j. n. e.

Kun me työmiehet vielä tämän lisäksi huutaisimme kuolemaa Dreufusille, niin olisi mitta täysi.

Näin „hienostunutta“ vertausta ei pysty muut tekemään kuin „U. Savo“. Ja tuskinpa niitä muualla tapaamme kuin Kuopiossa ja Kuopion takana. Siinä täytyy ensiksi olla „Helsingissä opissa“. — —

„Loistavana näytteenä“ tästä mainitsee lehti „Gutenbergin“ viime numeroa. — — —

Jo pani Sakeuksen tutkimaan, mistähän kohden se kenkä *pahimmin puristaa*.

Aivan oikein! Siellähän ihmetellään sitä, että „U. Savon“ kirjapainon johtaja veli Wainio on esiintynyt *työväestön edustajana*, vaikka niin suuri lehti kuin „Uusi Savo“ on voitu lotoa ja painaa pelkillä oppilasvoimalla ja palkkoja yleensä on maksettu ainoastaan nimeksi.

Miksikä veli Hiskias „sisäisen kehityksen“ puutteessa, „raakuuteen“ ja „halpamaisuuteen“ perustuvalla tavalla on mennyt tällaiseen „persoonalliseen parjaukseen“? Kai tämän täytyy uskoa „valheeksi“, kun „hienostuneet sielut“ sitä sanovat.

Se minua vaan suuresti kummastuttaa, miksikä „U. Savo“ totuuden enkelinä ei ole painattanut tätä lehteensä. Silloin olisi sekin lukijakunta, jollena „Gutenberg“ on aivan *tunteeton*, tullut huomamaan, millainen hirviö tämä lehti oikeastaan on.

Vieläkin enemmän kummastuttaa minua se, miksikä „hienostunut sielu“ ei ole *Gutenbergin lukijakunnalle* väittänyt tätä „valheeksi“.

Tuskinpa „totuuden voittokulku“ saattaa itse ottaa näitä syytöksiä omille niskoilleen? Sehän enustaisi jo hirsipuuta Dreufusille!!!

*

Käydessäni „Gutenbergin“ toimituksessa, pistettiin minulle eräs lehti käteen ja mainittiin, että se on „näyttenumero“.

Aloin ihmetellä. Sillä enhän tähän vuodenaikaan luullut „näyttenumeroja“ ilmestyvän. Ihmettelyni nousi vieläkin korkeammalle, kun huomasi, että tämän lehden otsaan oli selvillä kirjaimilla painettu „Hämeen Sanomat“ ja vielä tämän lisäksi N:o 94.

Mitä tämä merkitsee? N:o 94 ja kuitenkin *näyttenumero!*

Tutkiessani lehden sisältöä, huomasi paksulla sinisellä kynällä vedetyn viivan erään artikkelin reunaan.

Ahaa! Nyt se alkoi selvitä. — — Tämähän arvattavasti onkin Hämeen sanomain niin kutsutun toimituksen ensimmäinen *omantakeinen* nerontuote. Eipä siis ihme, jos tätä „näyttenumerona“ jaetaan.

Tässä „näyttenumerossaan“ lehti oikein repäisevällä tavalla koettaa hyökätä kirjaltajaliiton viimeistä kokousta vastaan. Se ei löydä siinä muuta kuin hullunkurisuuksia, lapsellisuutta, kuolleina syntyneitä päätöksiä, „jossa inhimillinen järki“ (*) ei saanut juuri minkäänlaisia jalansijaa, jotka päätökset lehden mielestä vasta „vuosisatojen kuluttua“ voivat toteutua.

Lehti siis kuitenkin myöntää meidän pyrintömme oikeutetuiksi, vaikka ne vasta „vuosisatojen kuluttua“ *Hämeenlinnassa* siksi käsitetään.

Kysymys on vaan siitä, onko kirjaltajaliitto en-

*) Tätä tuskin muut käsittävät kuin „Uuden Savon“ toimituksessa työskentelevät sekä sen esittämät „hienostuneet sielut“.

**) Arvatenkin Hämeen Sanomain toimituksen.

näittänyt vuosisatoja *eteenpäin* ajassa, vai ovatko Hämeen Sanomat vuosisatoja *jällessä*.

Eiköhän tämä viimeksimainittu kuitenkin pidä paikkaansa? Tätä vahvistaa jo sekin Hämeen Sanomain erinomaisen tarkka huolenpito *pääkaupungin* lehtien kannattavuudesta uuden palkkaustariffin käytäntöön astuttua. Sillä jos pääkaupungin sanomalehdet lakkaisivat „kannattavuuden“ puutteesta ilmestymästä, niin olisi samalla Hämeen Sanomatkin *päätoimittajaa* vailla. — — Mitä merkitystä toimitajalla on ilman *päättä*, sen saattaa ken hyvänsä arvata. Olkoon se *pää* sitte vaikka — *pääkaupungissa*. Luulisin kuitenkin Hämeen Sanomain omaavan sen verran järkeä, että se älyisi edes *nykyajan* vaatimuksia. Vaan sitäpä ei sille näy riittämään asti suotu.

Sakeus.

Työnsulku Tanskassa

ei näy vieläkään osottavan merkkiä päättymisestäään. Päinvastoin ovat työnantajat täyttäneet uhkauksensa erottamalla vielä entisten lisäksi 10,000 työmiestä työstään. Lasketaan tätä nykyä noin 150,000 työläistä kärsivän leivän puutetta. Uskomattomalla voimalla ja yksimielisyydellä ovat kuitenkin tanskalaiset työmiehet jo neljä kuukautta taistelleet tätä kapitalistista hirmuvaltaa vastaan. Ja yhä vielä edeskinpäin osottautuvat he pysyvänsä yhtä lujina inhimillisyteen perustuvien oikeuksien puolustuksena.

Työnantajain itsevaltiuteen perustuvista tarkoituksista antaa nimim. E. W. „Työmies“-lehdessä seuraavan kuvauksen:

Väitetään, että työnantajat sallivat työntekijäin ryhtyvän töihin, kun nämät suostuvat määrättyihin ehtoihin. Tämä on totta. Mutta ehtona on alistuminen kokonaan kapitalistien paljastettaviksi. Ja tätä edellyttää erään perustuslaillisen oikeuden, yhdistymisoikeuden, riistäminen työväliltä.

Työnsulun syynä on, vaikkei olekaan tahdottu julkisesti tunnustaa, juuri sen oikeuden supistaminen niin, ettei työväki saisi käyttää yhdistyksiä edukseen. Yhdistysten toimintaa tahdotaan kahlita eli ne kokonaan poistaa.

Yhdistymisoikeus edellyttää työn tuotteiden omistusoikeuden käyttämistä, työväen omaisuuden puolustamista ja sen riittämisen rajoittamista. Kun se vielä työväliltä, viedään nykyajan tehokkain keino, jolla työväki koettaa pitää omaisuuttaan itsellään ja estää sen ryöstämistä. Taistelu on siis pohjaltaan oikeuden tai vääryyden vallasta taloudellisissa suhteissa.

Saadakseen käytyä anastaja-ammattiinsa, vaativat työnantajat ensiksi, etteivät työnjohtajat saa olla työväen yhdistysten jäseniä. Työmiehiin ulotettane sama määräys. Ennenkuin annetaan työtä, vaaditaan seuraava ennakkotunnustus: „Allekirjoittanut vakuuttaa, etten ole minkään Tanskan ammattiyhdistyksen tai ammattiliiton jäsenenä“.

Kaikkia työntekijöitä pakotettane lopullisesti moiseen tunnustukseen. Se edellyttää yhdistysten lopettamista ja työnantajain mielivallan yksinmääräiseksi pääsemistä. Seurauksena siitä voi olla työväen taloudellinen häviö pitkiksi ajoiksi, sen vajottaminen entistä ahtaampiin asunoihin, huonompaan ravintoon eli yleensä kurjempaan tilaan, jossa elämä maanpäällä on helvetillistä.

Tanskan järjestynyt työväestö on asukaslukeno verrattuna suurin työväenjärjestö maailmassa. Sen kukistaminen veisi kaikkien maiden köyhälistöltä vankan rintamajoukon. Jos kapitalistit pääsevät kerskailemaan voittaneensa siinä taistelussa, tekevät he rynnäköitä muiden maiden järjestöjä vastaan. Aikeena niillä on koko köyhälistön nykyisen taistelujärjestön hajoittaminen. Niiden ensi rynnäkö on tehtävä tyhjiksi. Suomen työväestö tukekoon edelleen tanskalaisia etujoukkojaan. Vielä on siellä mahdollisuutta köyhälistön voittoon, kun kansainvälinen kannatus vaan ei lopu.

Liiton alalta. Från förbundsområdet.

— *Wiborg*. Härvarande förbundsafdelning har numera beslutit boykottera sådana personer, som ej vilja tillhöra förbundet. Endast några elever finnes ännu, hvilka ej tillhöra förbundet, men hoppas man att äfven de med det snaraste godvilligt skola inträda.

Vapaita sanoja. Fria ord.

Gutenbergin toimitukselle.

„Gutenbergin“ viime numerossa „Pääkaupungin pakinoita“-nimisessä kirjoituksessa löytyvään kohtaan, koskeva faktori Malmqvistia, saamme vastata, että: lahjan annoimme hänelle „*kiitollisuudeksi ihmisyydestä meitä kohtaan*“.

Wiipurissa Elokuun 24 päivänä 1899.

Wiip. Sanomain kirjaltajat.

Kiitoksia selvityksestä!

Sakeus.

„Ett 200 procents arbete“.

I senaste n:r af Typografbladet var man i tillfälle att läsa en ganska besynnerlig historia om „ett 200 procents arbete“. Då det är känt, att detta „knoppiska“ arbete blifvit satt just på samma officin, där Typografbladet redigeras, sättes och tryckes, af en sättnare, som knogat i affären lika länge som Typografbladets utgifvare, så frågar man sig med förvåning, huru faktorn nu först efter många långa år (det säges att sättnaren troget och punktligt arbetat i 14 å 15 år) observeradt hans „tarflighet“ i arbete. Om en faktor vill vara *samvetsgram*, så är det ju hans rättighet och skyldighet att pruta bort då sättnaren för högt „uppskattar“ sitt arbete. Men simpelt är det, att först utbetala och sedan på ett ohöfsadt sätt skynfa en arbetare. Man frågar sig med undran hvarför så stora ord för en så obetydlig sak. Har då inte faktorn mer några andra utvägar att visa sig nitisk för vederbörande principaler? Hvarför satt icke Typografbladet ut priset 2 å 3 Fmk som denna sättnare tog för detta (enl. T:bl. matematiska) arbete. Äger det äfven sin riktighet, som de ofta flyttande Nya Pr. sättnare uppgifva, att det står utslutligt till med materialet å nämnda sätter, så kan man icke förväna sig, om sättnaren äfven tog betalt för sökande af både utslutning och linjer.

X.

Den nya tariffen.

Tack Sakeus, ni är en mästare i att advocera. Jag är lugnad. I N:o 32 af Gut. finner jag nämligen, att referatet på 9:de frågan utgör Helsingfors förbundsafdelnings program och kommer antagligen att blifva hela förbundets, det är ju precis detsamma jag delat och om hvilket jag i de senaste numrorna ordat. Några enskilda punkter i tarifförslaget kan *kanske* skilja, men må det blifva min ensak. Då jag ser att landets förmästa afdelning — enligt min „brandröda“ socialistiska åsikt — är på rätt strät, lämnar jag Er, Sakeus, gärna i mullbärsträdet att fortfarande advocera i nykterhetsfrågan.

F. A.

Svar. Då hr F. A. känner sig „lugnad“, har jag ej lust till att vidare „advocera“.

Sakeus.

Ännu en gång „Typografkonsten“.

Det fagnar mig, att E. W. tagit till tals mitt i Gutenberg gjorda förslag om inhemsk typografkonst — icke kritik.

Vare sig nu E. W. gjordt detta af intresse för yrket, illvilja eller af kritiksjuka, uttalar jag till E. W. ett hjärtligt tack för uppmärksamheten. E. W. synes att ännu vara sin vana trogen, nämligen att granska mina förslag om de kunde lämna sig i värligheten eller ej och därigenom skapa honom namn. Nå, ja, däri ligger ju intet ondt och jag är äfven fullt öfvertygad, att de af mig föreslagna typografiska produktionserna, om de blefve en värlighet, skulle imponera på utlänningen. Han kan ej låta bli att fråga efter tryckningsorten, då han finge se en från värligheten afvikande typografi, — vyer från Finland:

Att ekornen *icke* hör till fågelsläktet vet jag lika så väl som E. W., men andemeningen var dock, såsom tydligen framgår, att det nya stilguteriet skulle leverera grannlätare tagna ur motiv från vårt eget land. Exempelvis ekornen, elghufvud, fåglar, m. fl. djurarter, växter o. s. v. Jag är nog ense med E. W. att flere af i vårt land vinstande djurarter förekomma äfven i andra land, men förslaget kan ju förbättras och kompletteras, detta står enhvar fritt, fast för själfva E. W., blott det blir finskt — fosterländskt. Därpå är förslaget bygdt. Meningens har det ej häller varit, att det nya stilguteriet till sin specialitet skulle taga endast grannlätarsproduktionen. Nej, så stort hufvud tror jag mig ej ega. Tanken har varit den, att i jämbredd med allt annat i stilguteriet förekommande arbete, utföra grannlätare för landets tryckeriers behof. För resten får guteriet gärna konkurrera med utlandet om det ser sig i stånd därtill. Det vore endast heder för detta och angår ej mig.

Slutligen, — förlåt ordrytteri — vill jag lika lungt, som E. W. påstå, att mitt förslag är baserat på öfvertygelse och kärlek till det yrke jag egat mig — typografkonsten. Kanske att förslaget är

Glöm ej Invalidfonden!

hufvudlöst, åtminstone förefaller det icke så för mig. Jag tror ej, att det skulle kräva så stora ekonomiska resurser, att man ej finge in dem, och vägrade upptaga konkurrensen åt den riktningen, åtminstone med eget land.

E. W. blir enligt sin kritik i Gutenberg, sist och slutligen af samma åsikt, som jag i flere år förfäktat, nämligen att vi finna äro i behof af en egen konst och ett eget konstinstitut eller fackskola.

F. A.

Om t. ex. faktorers och ombytarens löner efter den nya tariffens genomförande med organisationens hjälp fås höjrd med t. ex. lika många procent, som lönen kommer att höjas för sättare, tryckare o. a. inom boktryckeriyrket, skulle det nya tarifförslaget måhända ha mindre motståndare, antaga några för saken

Intresserade.

Uutisia. Notiser.

— **Lakkautettuja sanomalehtiä.** Sanomalehdistön vaikeudet yhä vaan kiristyvät. Päivälehti on saanut tuomionsa olla 3 kuukautta puhumattomien joukossa, Viipurin Sanomat samoin 1 kuukauden.

— **Tietoja Kajaanista.** Omituisuutena voi mainita, että Kajaanin kirjapainossa kuuluu oppilaan palkka olevan vaan 10 mk kuukaudelta, jota voi mainita itaran isännän tunnottomaksi menettelyksi. Niin se käy kun innokkaasta työmiehestä tulee isäntä. Se voi vaatia niin kauan kuin hän itse on työmies, että oppilaita ei saa liiallisesti ottaa kirjapainoon ja taiturit tulevat hyvin työstään palkituksi, mutta heti aseman vaihtuessa muuttuu mielipide päinvastaiseksi, siihen suuntaan tämänkin esimerkki aivan selvästi viittaa, kun Kajaanin kirjapainon isäntäin palveluksessa oleva oppilaskaan ei tule paremmin palkituksi. Siis „vaatimuksia vaan, mutta ei velvollisuuksia“.

— **Lautervehäyksellä** toimittaja *Eero Erkko* luona kävivät v. k. 22 p. illalla klo 1/2 9 aikaan täällä näinä päivinä kuolla olleen *Kirjaltajaliiton* kokouksen jäsenet. Helsingin Kirjaltajayhdistyksen laulukunnan laulettua Savolaisen laulun ja Suomen laulun, kohotti kokouksen puheenjohtaja, faktori *Snell* kolmikertaisen eläköönhuudon toimittaja *Erkolle*, sitten samoin vapaalle sanalle ja lopuksi isänmaalle. Toimittaja *Erkko* kiitti kokousoituksesta. Se vastaus — lausui hän — joka Suomen kirjaltajain puolelta annettiin viime keväänä, kun eräältä taholta tarjottiin heille apua sanomalehtien lakkautusaikoina, on vielä kaikkein tuoreessa muistissa. Suomen kirjaltajat antoivat tuolla vastauksellaan selvän todistuksen siitä, että he tunsivat maan valtiollisen aseman sekä mitä tämä kulkain kansalaiselta ja kansalaisryhmältä vaatii.

Sanomalehdistön lakkautus koskee yhtä läheisesti kirjaltajia kuin sanomalehden toimittajia. Jos kenellä, olisi kirjaltajilla syytä toivoa, että sanomalehtimiehet käyttäisivät kynäänsä niin varovasti, etteivät sensuriviranomaiset niihin koskisi ja siten pääsisi riistämään leipää heiltäkin. Mutta meidän kirjaltajat eivät ole ottaneet asiata itsekkäältä kannalta. He ovat käsittäneet että sanomalehdistö on taistellut isänmaan ja sen oikeuksien puolesta ja he ovat ottaneet olevansa solidaarisia sanomalehdistön kanssa. Siitä puhuja heitä kiitti, lausuen, että niin kauan kuin tällainen yhteishenki, kuin se jota kirjaltajat ovat osottaneet vallitsee kansamme keskuudessa, olemme me voittamattomia.

Puhuja esitti eläköönhuudon isänmaalliselle yhteishengelle.

Maamme laulun laulettua esitti *hra Snell* vielä kerran eläköönhuudon *hra Erkolle*, joka vastasi esittäen eläköön Suomen kirjaltajille.

— **Yhteinen valokuva** liittokokouksen edustajista otettiin täällä sunnuntaina 20 p. elok. Niitä maaseutusastoja sekä liiton yksityisiä jäseniä, jotka ovat halukkaita lunastamaan tämän kuvan, kehoitetaan pikemmiten tilauksellaan kääntymään *hra C. A. Bernströmin* puoleen, Pursimiehenkatu 22. — Hinta 4 mkaa sekä postikulut 1 m., tulee seurata tilausta. — Samalla pyydetään että ne kokouksen edustajat, jotka merkitsivät tilauksia kokouksen aikana, vaan eivät suorittaneet kortin hintaa, lähettäisivät maksunsa ja osotteensa ylläolevalla osotteella.

— **„Nordisk Boktryckarekonst“.** Under denna titel hafva Bröderna Lagerström i Stockholm för afsikt att i en snar framtid utgifva en typografisk facktidkrift för samtliga grafiska yrken i hela Norden. Utgifvarne hafva förskaffat sig biträde af de mest framstående fackmännen i såväl Sverige som Norge, Danmark och Finland och äro äfven biträdde af några konstnärer. Meningen med denna tidskrift är att söka råda bot för den saknad på grafisk yrkeslitteratur, som i de nordiska länderna är rådande, att skapa sammanhållning mellan de olika grafiska yrkena, att bereda enhvar vaken grafisk utöfvare större möjlighet att hålla sig å jour med sitt yrkes utveckling,

samt att väcka hägen, stödja viljan och höja intresset för yrket hos enhvar som arbetar på de grafiska konsternas område.

Tidskriftens storlek blifver 40 å 48 sidor 4:o och skall redigeras med största omsorg med de engelska och amerikanska fackskrifterna på samma områden som förebilder. Dess innehåll är ämnadt blifva det mest rikhaltiga och skall behandla allt som hör till typografi, litografi, konst, xylografi, etsning, galvanoplastik, stereotypi, stilgjutning och andra till de grafiska konsterna hörande grenar, samt, efter utrymme behandla ämnen af allmännyttigt, literärt och uppbyggligt värde; tidskriftens ledande princip skall alltid vara att redligt arbeta för höjandet af de grafiska konsterna och deras utöfvare i Norden, dess ändamål att söka utbilda en värligt nordisk boktryckarekonst.

Tidskriften skall fotas på reela annonser och opartiska omdömen om allt nytt inom vårt område och skall alltså icke blifva ett arbete baserat på „puffsystemet“, utan skola utgifvarne, med medarbetarnes biträde, söka göra tidskriften till en läsvärd och nödvändig facktidning för alla grafiska utöfvare och till en mönsterbok för specialister.

Tidskriften är ämnadt utkomma en gång i månaden till ett pris af 60 öre pr nummer eller 6: 50 vid årsprenumeration. Priset är så billigt, att hvarje grafisk arbetare och enhvar för de grafiska konsterna intresserad kan skaffa sig denna första nordiska facktidkrift för de grafiska yrkena. Vid den profsubskription, som utgifvarne inom kort ämna igångsätta, är tillfälle gifvet för enhvar att visa sitt intresse för ett sådant arbete.

Tidskriften skall utgifvas på svenska språket, men kommer äfven att innehålla afdelningar på norska och danska språken.

När utgifningen kan börja är ännu icke afgjort, och beror det i hög grad på huru den stundande profsubskriptionen kommer att utfalla. Ju kraftigare anslutning desto förr kan företaget startas och desto bättre kan tidskriftens innehåll och utstyrrel blifva. Därför, kolleger, samlens mangrant kring denna Nordens facktidkrift och visen att tiden nu är kommen, då äfven Nordens utöfvare af de grafiska yrkena vilja hafva sin egen facktidskrift.

— **Ett gemensamt fotografi** af representanterna vid förbundsmötet togs här söndagen den 20 aug. De afdelningar på landsorten samt förbundets enskilda medlemmar, hvilka önska tillägna sig detta kort, bedes med det snaraste insända rekvisition till *hr C. A. Bernström*, Båtsmansgatan 22. — Pris 4 mk samt postarvode 1 m., böra medfölja rekvisitionen. — De representanter, hvilka under mötet antecknade sig för kort men ej erlade afgiften, bedes under ofvannstaende adress insända afgiften jämte nppgift å under hvilken adress kortet skall sändas.

— **Kirjaltajain työlakko kirjapainoisäntä-yhdistyksen kannattamana**, lienee jotakin ennen kuulumatonta. Saksan kirjapainoisäntäyhdistyksen äänenkannattajan *Zeitschrift* in 40 Nissa viime vuonna ilmoitetaan nimittäin eräässä virallisessa tiedonannossa, että kaikkia niitä Saksanmaan kirjapainonomistajia, jotka eivät vielä ole hyväksyneet tuota jo aikojen sitten siellä mainitussa ammatissa voimassa olevaa palkkatariffia, tullaan pakoittamaan ottamaan tämä tariffi määrääjän sisällä kirjapainoisiansa käytäntöön. Tämän tiedonannon ovat julkaisseet Saksan kirjaltajain tariffivaliokuntaan kuuluvat isännistöjäsenet. Siinä sanotaan muun muassa että: „Saksan kirjaltajain tariffivaliokunta on päättänyt tänäkin syksynä toimeenpanna agitaatioon palkkatariffin yhä laajempaan käytäntöön saattamiseksi. Niissä kirjapainoissa, joissa meidän rehelliset pyrintömme tariffin hyväksi eivät ole mitään vaikuttaneet, tulevat kirjaltajat hetimiten ryhtymään tehokkaampiin toimiin, ehkä laillisesti irtisanomalla ne työsopimukset, jotka kuuluvat tariffiin. Meidän työnvälitystoimistomme eivät siinä tapauksessa tule antamaan työntekijöitä mainituille kirjapainoille, vaan niille kirjaltajille, jotka tariffin hyväksi eroavat jostakin kirjapainosta, hankitaan tariffin 48 §:n mukaan ensi sijassa työtä muualta. Tämän ohessa annetaan tukea niille kirjapainoille, jotka palkkatariffia noudattavat ja joiden omaksi eduksi se on, että kilpailu töiden otossa mukautuu koko Saksassa käytännössä olevien yhtäläisten palkkaehtojojen mukaan.

— **Kirjakkeet kuuliksi.** Kun Mahdilaiset aikoinaan valloittivat Egyptiläisiltä Sudanin sekä Chartumin linnan, niin hävittivät he pakanallisessa viisaudessaan mainitussa kaupungissa olevan koko Sudanin ainoan kirjapainon. Latojat he surmasivat ja kirjaimet sulattivat kuuliksi. Jo toistakymmentä vuotta on heidän täytyntä ainostaan käsinkirjoitetuilla tiedonannoilla hallita tuota laajaa maakuntaa, jonka heiltä äskettäin Englantilainen kenraali Kitchener valloitti. Hän on nyt perustanut Omdurmaniin kirjapainon sekä sanomalehden *The Sudan Gazette* (Sudanin Sanomat), joka on nelisivuinen ja kaksikielinen, englannin ja arabian kieli rinnakkain. Ensimmäinen numero ilmestyi viime Maaliskuun 7 päivänä.

Ammattiutisia. Facknotiser.

— **Korrekturafdrag utan färg.** Det är obestriddigt, att stilen understundom måste lida ganska stor skada af det nuvarande vanliga tillvägagångssättet vid korrekturafdrag. Den färg som användes för afdraget, och som delvis blir kvarstående på typerna, drager naturligtvis till sig en hel hop damm, och om det såsom ofta händer, dröjer något längre tid mellan första korrekturafdraget på en sats och den slutliga tryckningen af densamma, så bildas af denna färg och det däri fastnade dammet en ganska respektabel massa smuts, som till på köpet hinner härdna rätt ordentligt, och följden blir, att stilarna utsettas för slitning vid rengöringen. Till förebyggande af denna olägenhet har därför i „*Papier-Zeitung*“ föreslagits att vid korrekturafdrag, i synnerhet då det gäller accidensarbeten, till hvilka en finare material användes, begagna indigopapper i stället för färg. Detta lägges då med sin ofärgade sida mot satsen, däröfver lägges ett blad vanligt korrekturpapper, och afdraget tages medels korrekturprässen som vanligt. Den ökade kostnad, som uppstår genom begagnande af indigopapperet, anses kunna återvinnas genom att man befrias från stilarnas rengöring.

Sekälia. — Svibel.

— **Harrastusta sekini.** Kuinka pitkälle organisaatioitaattemme yksityisissä tapauksissa on kehittynyt, osottaa seuraava tärkäl. Kirjaltajayhdistyksen huoneustossa pidetty keskustelu:

A.: Koska viimeksi kävit täällä?

B.: Siitä on jo kauan. Se oli siihen aikaan, kun yhdistyksellä oli oma — ravintolansa.

Toinen keräys Helsingissä tanskalaisen työläisten auttamiseksi jakaantuu painojen välillä seuraavasti:

Den andra insamlingen till de nödställda danskarne belöper sig å de skilda tryckerierna i Helsingfors sålunda:

Simeliuksen p. kirjav.	— Simeli arfv. tr.	43: —.
Tilgmannin paino.	— Tilgmans tryckeri	34: —.
Centraalikirjapaino.	— Centraltryckeri	33: —.
S. Kirj. Seuran kirjav.	— Finska Lit. Sällsk. tr.	29: 75.
Nya Pressenin kirjav.	— Nya Pressens tr.	28: 50.
Hufvudstadsbl. I.	— Hufvudstadsbl. s.	21: 50.
Finsk Tidskriftin kirjav.	— Finsk Tidskr. tr.	13: —.
Osakeyhtiö Weilin & Göös' Aktiebolag	13: —.	
Senaatin kirjav.	— Senatens tr.	9: 50.
Hufvudstadsbl. siv. I.	— Hufvudstadsbl. civ. s.	8: 50.
U. Suomettaren lat.	— U. Suometsars sält.	8: —.
Pettersson ja Kp.	— Pettersson & C:s tr.	7: 30.
Päivälehdin kirjav.	— Päivälehtis tr.	7: 25.
Lilius & Hertzbergin kirjapaino, trykeri	2: 50.	
Saltzensteinin k.p.	— Saltzensteins tr.	2: —.

Summa 260: 80.

Kirjelaatikko. Brevlåda.

Esintulleesta syystä huomautamme, että kirjoitukset, joissa puhutaan useamman kuin yhden henkilön nimessä, ovat varustettavat valtakirjaan merkityllä nimilittelolla.

Eri osastojen toimikuntia pyydämme hyväntahtoisesti lähettämään toimitukselle ne maaseudulla ilmestyvät sanomalehdet, joissa mahdollisesti puhutaan liittoamme koskevista asioista.

Af förekommen anledning få vi erinra att skrivelser, hvilka framhållas under flera än en persons namn, böra åtfölja fullmakt med namnteckning.

De skilda afdelningars bestyrelser anmoda vi förbindligast att tillända redaktionen dessa på landsorten utkomna tidningar, där det möjligtvis behandlas om vårt förbund rörande saker.

Toimitus. Redaktionen.

Arv. Kirjav. omistajat.

Yksi erinomaisilla ammattitodistuksilla varustettu latoja haluaisi faktoripaikkaa maaseutukirjapainoihin. Myöskin kykenevä nuottilatomisessa.

Yksi hyvä painaja maaseudulta haluaisi paikkaa Helsingissä.

Lähemmin Suomen Kirjaltajaliiton paikanvälitystoimistossa, Annankatu 24, Helsinki.

A. J. Jakobsson.

En snällprästryckare önskar plats nu genast i Helsingfors. Närmare å Finska Typografiförbundets platsförmedlingsbyrå, Anneg. 24, 1 tr. upp.

A. J. Jakobsson.

Helsingissä 1899.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.